

COMUNICAR EN IGUALDADE

**Ferramentas e estratexias para traballar a
igualdade de xénero nas aulas**

5. A LINGUAXE das IMAXES: AUDIOVISUAL

- Como introducir o audiovisual na Educación en Valores
- A creación audiovisual como ferramenta de traballo
- Materiais para traballar a igualdade

A NARRATIVA AUDIOVISUAL

Videoclip

1. A NARRATIVA AUDIOVISUAL: representación do xénero

Pretty Woman:
as mulleres pódense comprar.

Indiana Jones: muller como contrapunto
do héroe (gritona, nerviosa, fácil de
enganar con xoias ou roupa...)

Dirty Dancing: a muller triunfa
cando acepta ser sexualizada e
guiada por un home maior que ela
(relación de poder adolescente-profesor)

1. A NARRATIVA AUDIOVISUAL: representación do xénero

Ferramentas de traballo na aula

Que **ADXECTIVOS** definen
aos personaxes femininos e
cales aos masculinos?

Cales son as **MOTIVACIÓNS**
dos personaxes para actuar
dentro da trama?

- AMOR ROMÁNTICO
- Identidade de xénero: inseguridade feminina vs seguridade masculina
- Estereotipos: triunfadores vs vulnerables.

As **mulleres**:
Sumisas
Débiles
Asustadas
Dependentes...
Secundarias.

Os **homes**:
Seguros
Fortes
Triunfadores
Confiados
Protagonistas

1. A NARRATIVA AUDIOVISUAL: representación do xénero

A TELEVISIÓN

Humor baseado en estereotipos sexistas
(Bernadette, Amy e Penny como parellas)

Entretemento: mulleres
como complementos,
sempre cun sorriso e un
vestido “elegante”

1. A NARRATIVA AUDIOVISUAL: representación do xénero

A TELEVISIÓN: informativos

1. A NARRATIVA AUDIOVISUAL: representación do xénero

A TELEVISIÓN: informativos

1. A NARRATIVA AUDIOVISUAL: representación do xénero

A TELEVISIÓN: informativos

As mulleres, ademáis de ser boas profesionais, teñen que cumprir un canon físico, algo que non se lles exige aos homes.

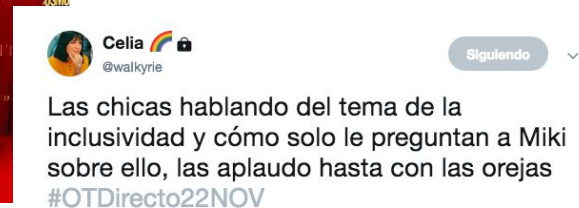
https://verne.elpais.com/verne/2014/11/17/articulo/1416221941_000027.html

https://www.huffingtonpost.es/yolanda-dominguez/los-informativos-las-pref_b_14285380.html

1. A NARRATIVA AUDIOVISUAL: representación do xénero

A TELEVISIÓN

OUTROS REFERENTES SOCIAIS

5:53 - 22 nov. 2018

As concursantes de OT 2017 e 2018 levan ao *prime time* temas como a depilación das mulleres, a cosificación, a diversidade sexual e o feminismo.

http://vertele.eldiario.es/noticias/Aplausos-feministas-Amaia-OT-estereotipos_0_2059594037.html

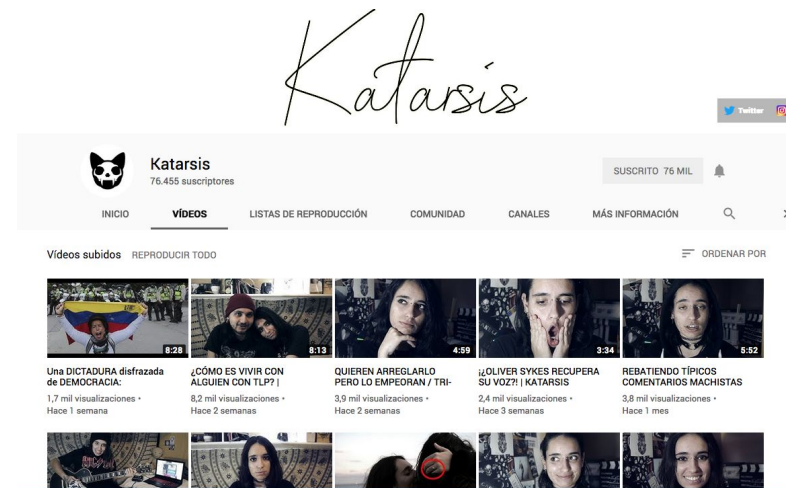
1. A NARRATIVA AUDIOVISUAL: representación do xénero

YOUTUBERS

OUTROS REFERENTES SOCIAIS

Mer Misé

Katarsis

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

As primeiras películas da Historia

Ferramentas de traballo na aula

O Minuto Lumière

*Proyecto de iniciación
a la creación
cinematográfica.*

1º ESO

CEIPSO María Moliner
(2014-2015)

cine en curso

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

- Que emocións ou sentimentos transmite cada un deles?
- Que elementos interveñen na narración?
- Estes vídeos, cumpren cos requisitos deste grupo para non ser sexistas? (*actividade da primeira sesión*)
- Para que actividades poderíamos usalos no traballo docente?

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

As imaxes, os sons e a forma de combinalos transmiten información.

Hai que traducir a mensaxe á linguaxe audiovisual:

un mesmo contido non se transmite da mesma forma
nun libro, nun xornal ou nun vídeo.

*Coñecer o código é fundamental
para usalo de xeito significativo*

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

Algúns exemplos

- ✓ Baseado na representación de experiencias compartidas
- ✓ Fondo neutro, falar á cámara: brevidade e empatía son as claves

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCAÇÃO

Algúns exemplos

- ✓ Viralidade e estética Lo-Fi
- ✓ Denuncia: observación da realidade cercana
- ✓ Espontaneidade

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

Algúns exemplos

- ✓ Denuncia: observación da realidade cercana
- ✓ Linguaxe multimedia

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

Algúns exemplos

- ✓ Remezcla e Cultura popular
- ✓ Participación social
- ✓ Denuncia e humor

IDEA:

*facer o traballo de identificación de rúas e
propostas de sustitución dende a escola.
Escribir a letra da canción na escola*

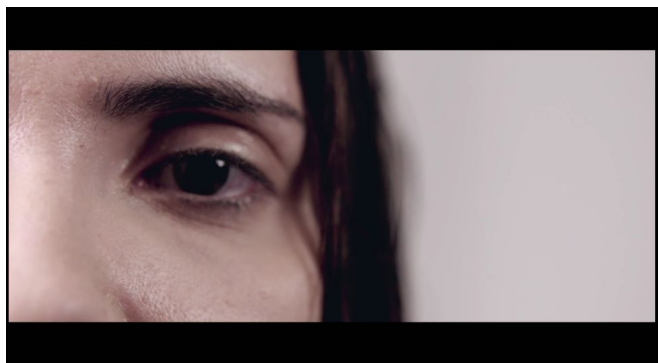

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

Exemplos para traballar a violencia de xénero

Algúns exemplos

Ficción: curtametraxe de Carla Pérez

Monólogo: Pamela Palenciano
"No solo duelen los golpes"

Ferramenta para o profesorado:
a historia de Pepa e Pepe

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

Coidado con confundir igualdade de xénero ou feminismo
con representación de masculinidades alternativas

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

Como usar a NARRATIVA AUDIOVISUAL
para traballar a igualdade co alumnado?

Materials de apoio
dentro doutras actividades de aula

Proceso de Creación Audiovisual

2. A NARRATIVA AUDIOVISUAL como FERRAMENTA na EDUCACIÓN

POR QUE UTILIZAR O AUDIOVISUAL
PARA TRABALLAR A IGUALDADE?

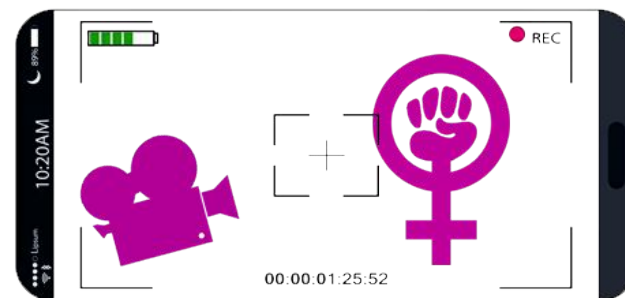
- ✓ Usar o diálogo como ferramenta para a colaboración
- ✓ Fortalecer as ligazóns no grupo
- ✓ Promover a creatividade na toma de decisións
- ✓ Fomentar a co-responsabilidade e a iniciativa persoal
- ✓ Poñer en valor a diversidade como riqueza

E como facemos para crear un produto audiovisual
co alumnado?

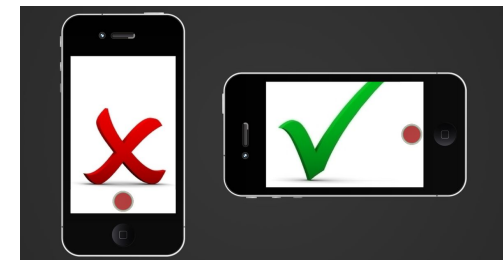
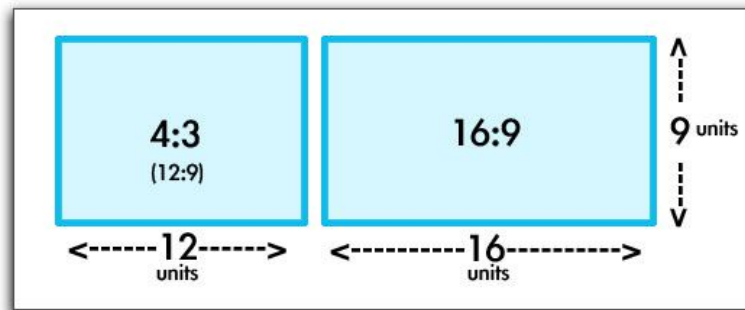
3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 1: que temos?

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

GRAVACIÓN con móviles

Onde imos difundir o resultado?
Youtube ou redes?

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 2: A MENSAXE

Que queremos contar?

Neste vídeo, que efectos ten a reformulación da mensaxe?

- ✓ Cal pode ser o público desta campaña?

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 2: A MENSAXE

A partir dunha idea inicial,
poderemos deseñar a mensaxe

- Definida, clara e concisa : a idea **non deberá ser excesivamente complexa** nin pretenciosa.

(É mellor contar ben unha historia sinxela que embarcarnos en "Star Wars" en 10 minutos"

- Que esperte interese, curiosidade.
- Que transmita emocións compartidas
- Que o receptor entenda ben a mensaxe.
- Que sexa significativa: que teña vinculación coa realidade do público.

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 3: O GUIÓN

Narrativa en 3 actos

PRESENTACIÓN
NÓ
DESENLACE

Elementos dun guión

Personaxes

Protagonista(s)
Antagonista(s)
Secundario(s)
Extra(s)

Localizacións (escenas)

Xiros de guión (interés)

Recursos narrativos:
flashback/flasfoward, humor, metáforas...

Son: Diálogos / Voz en off

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 3: o guión técnico

PERSONAXES

LOCALIZACIÓN = Escenas

PLANO/IMAGEN	ACCIÓN	SONIDO
SECUENCIA 1 DISCOTECA (A)		
1. P.G. Discoteca. A unos 2 m de altura, dando plano picado y encuadre oblicuo. "GRÚA"	Se ve una la barra de una discoteca, llena de gente bebiendo y bailando; entre ellos cerca de la columna, están JUAN, ALBERTO y ANA.	PG ambiente de Discoteca (<i>Música de baile muy alta, voces, risas, vasos, copas....</i>)
2. P.M. de Juan, Alberto y Ana. Paneo suave derecha, Zoom avante corto y suave	JUAN, ALBERTO y ANA, cerca de la columna están acompañando la charla de bebida y risas. Chocan los vaso a modo de brindis. Aparecen en un 1er término gente (desenfoque), uno de ellos se mueve de izquierda a derecha.	PG ambiente de Discoteca Vasos Chocando en brindis
3. P.C. de Juan. Encuadre oblicuo ligeramente picado	JUAN y ALBERTO, brindan, y prosiguen a beberse los restos del vaso de cerveza de un trago. ANA esta de espaldas y (algo desenfocada) observándolos.	PG ambiente de Discoteca

PLANOS

SON e DIÁLOGOS

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 4: o Storyboard

CÓMIC = narrativa novelas gráficas

Apps ou webs para crear Storyboards:

- StoryBoardThat

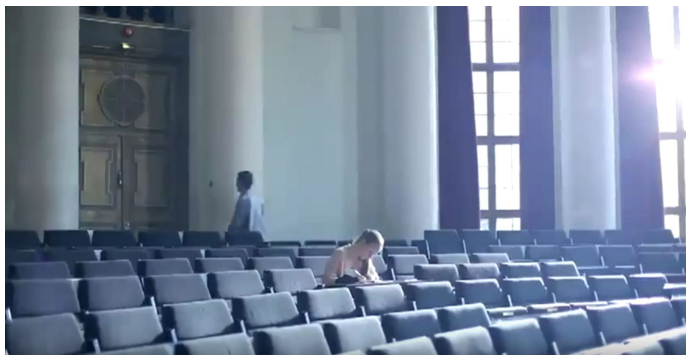
- ToonDoo

Fotografías + Texto + Audio

App: VideoShow

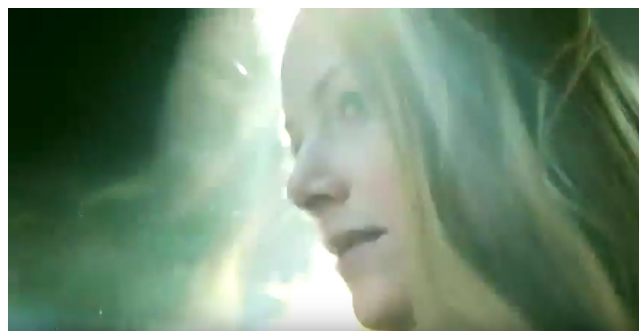
3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

Tipos de plano

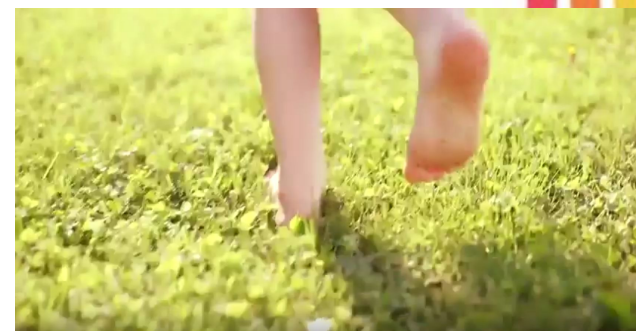
PLANO XERAL
(curto ou longo)

PLANO MEDIO

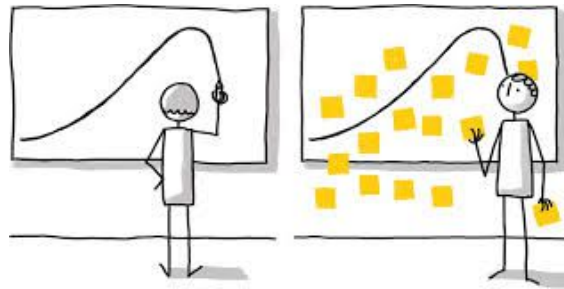
**PRIMEIRO
PLANO**

**PLANO
DETALLE**

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 5 = STORYLINE o línea narrativa

Organización de escenas
para que conte unha historia
de principio a fin

Actividade Práctica: Redactar o guión para un vídeo

Redactade un breve párrafo que poidera servir como Voz en OFF.

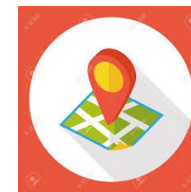
- TEMA: igualdade de xénero.
- IMAXES: Storyboard = pensade imaxes que ilustren as ideas do voso texto.

6. A CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 5 = PRODUCCIÓN

Logística: conseguir todo o que precisaremos para a rodaxe

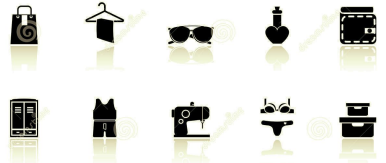
★ Localizacións *(hai que xestionar permisos?)*

★ Vestiario

★ Attrezzo

★ Decorados

★ Equipo técnico

★ Equipo humano

6. A CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 5 = PRODUCCIÓN

Reparto de Tareas: quen fai que?

CÁMARA

ACTRICES e ACTORES

SON

**VESTIARIO e
MAQUILLAXE**

PRODUCCIÓN

SCRIPT

En que consiste este traballo?

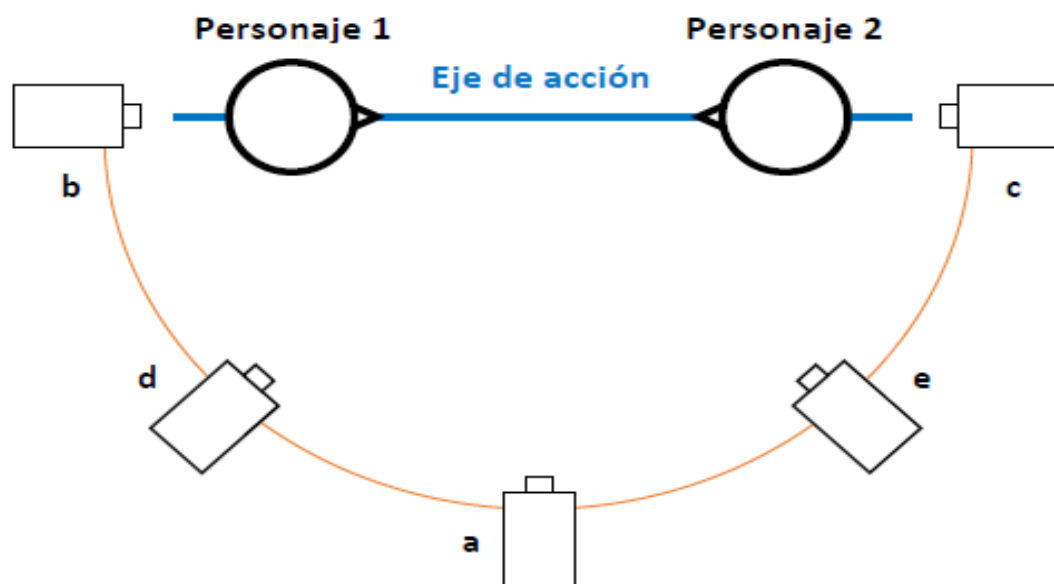
6. A CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 5 = PRODUCCIÓN

ESCENA	QUIÉN: Equipo Técnico y Actores	DÓNDE: Localización	QUÉ: Atrezzo y Vestuario

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 6 = GRAVACIÓN (eixo de acción)

O eixo correcto: <http://vimeo.com/46607503>

O eixo incorrecto: <http://vimeo.com/46607502>

Tía, no te saltes el eje (curtametraxe)

<https://www.youtube.com/watch?v=svejkenpjJU&feature=kp>

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 6 = GRAVACIÓN (raccord ou continuidade)

¿Croissant o tortita?

Jurassic Park

Bag disappears mid-sentence

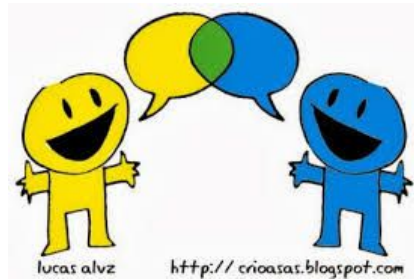
SCRIPT

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 6 = GRAVACIÓN (o son)

VOZ EN OFF

DIÁLOGOS
e SON DIRECTO

EFFECTOS DE SON

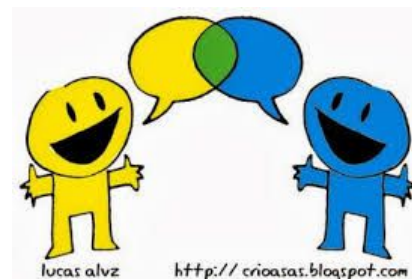
MÚSICA

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 6 = GRAVACIÓN (o son)

A VOZ EN OFF

**DIÁLOGOS
e SON DIRECTO**

CONSELLOS

1. Buscar un sitio silencioso e sen eco (sitios pequenos, telas...)
2. Achegar o micrófono ou o móbil á persoa que fala.
3. Vocalizar e falar lentamente.
4. Transmitir emocións coa voz, coherentes coas imaxes e co texto.

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 6 = GRAVACIÓN (o son)

EFFECTOS DE SON

MÚSICA

Youtube Audio Library

Banco de imaxes e sons do Ministerio

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 7: EDICIÓN

Openshot Video Editor
OPEN-SOURCE

VideoPad
Versión Gratuita

Adobe Premiere

Final Cut

Software Privativo

3. O PROCESO de CREACIÓN AUDIOVISUAL

PASO 7: EDICIÓN

MÓBILES

Vimady

VideoShow

InShot

kinemaster

PowerDirector

3.1 A CREACIÓN AUDIOVISUAL: un exemplo práctico

De Ti a Ti. IES Fin do Camiño

<https://youtu.be/gDmthn7zZbw>

- ✓ IES Fin do Camiño (FISTERRA)
- ✓ Grupo 2º ESO
- ✓ **Obxectivos:** mellorar a convivencia na aula e evitar situacións de fracaso escolar.

Como se fixo?

- ✓ Actividade desenvolvida nas horas lectivas de Educación para a Cidadanía
- ✓ 2 persoas coordinando: o orientador do centro e a profesora da materia
- ✓ 2 persoas facilitan o proceso de creación audiovisual

3.1 A CREACIÓN AUDIOVISUAL: un exemplo práctico

Detiati IES Fin do Camiño

De Ti a Ti. IES Fin do Camiño

<https://youtu.be/gDmthn7zZbw>

1. **Obradoiro** de introdución ás ferramentas e ao traballo en equipo
2. Deseño e gravación dun **vídeo colectivo** de presentación
3. Deseño e gravación dun **proxecto audiovisual por grupos**

Cada grupo = unha temática do seu interese

- Proceso de diálogo e consenso
- Reflexión conxunta sobre a realidade
- Ferramenta de acción-investigación

3.1 A CREACIÓN AUDIOVISUAL: un exemplo práctico

Detiati IES Fin do Camiño

De Ti a Ti. IES Fin do Camiño

<https://youtu.be/gDmthn7zZbw>

- Cada grupo buscou información sobre o seu tema.
- Brainstorming: ideas para a elaboración da mensaxe
- Priorizar ideas e elixir unha (utilizar dinámicas de *Design Thinking*)

- ✓ Investigación e documentación
- ✓ Iniciativa e co-responsabilidade
- ✓ intercambio de opinións
- ✓ Traballo en grupo e reparto de tarefas

3.1. A CREACIÓN AUDIOVISUAL: un exemplo práctico

Detiati IES Fin do Camiño

De Ti a Ti. IES Fin do Camiño

<https://youtu.be/gDmthn7zZbw>

- Redacción do GUIÓN e deseño do Storyboard
- Producción: localizacións, permisos, reparto de tarefas...

- ✓ Traballo en grupo e reparto de tarefas
- ✓ Toma de decisións e resolución de problemas
- ✓ Iniciativa persoal: cadaquén elixe o seu rol
- ✓ Co-responsabilidade

3.1. A CREACIÓN AUDIOVISUAL: un exemplo práctico

Detiati IES Fin do Camiño

De Ti a Ti. IES Fin do Camiño

<https://youtu.be/gDmthn7zZbw>

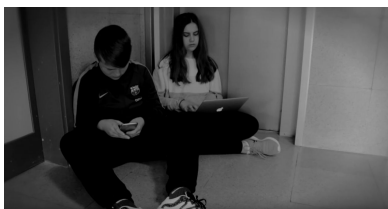
Gravación e Edición = centrar o traballo do alumnado nos contidos e no traballo en grupo.

2 profesionais externos
= facilitación do proceso audiovisual

3.1 A CREACIÓN AUDIOVISUAL: un exemplo práctico

Publicamos os vídeos en Youtube.

Cada grupo diseña unha estratexia de difusión nas redes sociais.

CIBERMENTORES

1er Premio A/V Proxectos

Escolares contra o acoso escolar

Arela - Barrié de la Maza

FISTERRA DOA

<https://colectivorienta.wordpress.com/2016/10/24/deti-ati-en-educacion-para-la-ciudadania/>

DEIXA QUE AS COUSAS
SIGAN BONITAS

3.1 A CREACIÓN AUDIOVISUAL: un exemplo práctico

RESULTADOS

- Redución do 85% de conductas contrarias ás normas no grupo
- Valoración do programa por parte do alumnado: 9 ou 10
- O 78% di que aprendeu a traballar en grupo
- O 82% di que lle interesaron moito as temáticas tratadas

Sobre o proceso completo:

<https://colectivorienta.wordpress.com/2016/10/24/detiati-en-educacion-para-la-ciudadania/>

Resultados
cualitativos

- Empoderamento e autoestima de alumnado vulnerable
- Visibilizar realidades
- As TIC favorecen a creatividade e a colaboración
- Exposición pública de traballos = implicación

3.1 A CREACIÓN AUDIOVISUAL: avaliación de roles no traballo en grupo

Preguntas de exemplo

- Quen foi ou foron as persoas que asumiron o liderazgo ou a coordinación do grupo?
- Quen foi ou foron as persoas que contaron máis chistes ou fixeron máis bromas durante as actividades de grupo?
- Quen foi ou foron as persoas máis traballadoras e que máis cousas sacaron adiante durante o traballo en grupo?

Actividade Práctica: Edición de Vídeo con Móviles

Seguindo este exemplo, creeze un vídeo baseado no storyboard que deseñastes previamente

Podedes atopar fotografías en:

pixabay

flickr

Vimady

VideoShow

InShot

kinemaster

PowerDirector

<https://eltalleraudiovisual.com/editores-de-video-android-los-5-mejores/>

PRÁCTICA en grupo

Retomade a proposta grupal de actividade que traballastes nas anteriores sesións

- ★ Revisade a proposta: descrición, obxectivos e actividades

Integraredes algúns dos exemplos usados? (cartelería, publicidade, foto, vídeo...)

- ★ Que produtos comunicativos traballaredes e como? (tempos, actividades, etc...)

epd@agareso.org

@agareso

@agareso_ong

@agaresoONG